

Helsinki 20.12.2023

Dnro 185/03/23

Viite: lausuntopyyntö 5.12.2023

Asia: vainojen uhrien muistopäivän nimen muuttaminen

valtioneuvoston kanslia
yksikön päällikkö Jouni Varanka

Lausunto vainojen uhrien muistopäivän uudesta nimestä *holokaustin uhrien muistopäivä*

Valtioneuvoston kanslia aikoo muuttaa nimen *vainojen uhrien muistopäivä* muotoon *holokaustin uhrien muistopäivä*. Perusteluna nimenmuutokselle mainitaan muun muassa YK:n päätöslauselma kansainvälisen holokaustin uhrien muistopäivän viettämisestä 27. tammikuuta sekä valtioneuvoston kanslian tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Tiedonannossa linjataan, että vainojen uhrien muistopäivää ryhdytään viettämään kansainvälisen käytännön mukaisesti. Kanslia pyytää uudesta nimestä lausuntoa Kotimaisten kielten keskukselta.

Suositus ja sen perustelut

Kotimaisten kielten keskuksen mielestä nimi *holokaustin uhrien muistopäivä* on kielellisesti ongelmallinen, koska se on merkitykseltään *vainojen uhrien muistopäivää* suppeampi. Uusi nimitys sulkisi muistamisen ulkopuolelle muiden vainojen uhreja, joiden läheisille muistopäivä on saattanut olla merkityksellinen jo useiden vuosien ajan.

Suositamme ensisijaisesti, että *vainojen uhrien muistopäivän* nimeä ei muuteta, sillä nykyinen nimi on vakiintunut. Merkitykseltään nykyinen nimi sopii muistopäivän tarkoitukseen. Se ei vähättele holokaustin uhrien kokemuksia eikä estä mahdollisuutta muistaa ennen kaikkea niitä. Tarkempia perusteluja vainojen uhrien muistopäivän nimen säilyttämiseksi voi lukea vuonna 2022 antamastamme lausunnosta (ks. liite).

Haluamme kuitenkin tässä lausunnossa ehdottaa myös vaihtoehtoista nimeä. Jos *holokausti* halutaan erikseen mainita nimessä, mahdollinen uusi nimi muistopäivälle olisi rinnasteinen *holokaustin ja vainojen uhrien muistopäivä*. Vaikka nimi on pitkä ja siksi käytössä nykyistä tai ehdotettua nimeä hankalampi, se olisi nimenomaan syrjimättömyyden kannalta toimiva vaihtoehto: nimi ei sulje muistamisen ulkopuolelle muiden vainojen uhreja.

Lisäksi haluamme painottaa, että muistopäivän nimi on kirjoitettava suomen kielen oikeinkirjoitussääntöjen mukaan. Muistopäivien nimet kirjoitetaan pienellä alkukirjaimella.

Ulla Onkamo

Salli Kankaanpää

Ulla Onkamo
nimistönhuoltaja

Salli Kankaanpää
kielenhuolto-osaston johtaja

Liite: Kotimaisten kielten keskuksen lausunto vainojen uhrien muistopäivän nimen muuttamisesta 9.11.2022.